

Eksperta vērtējums par sabiedriskā pasūtījuma izpildi

Recenzents: **Uldis Strautmanis**

Recenzētais elektroniskais plašsaziņas līdzeklis: **Latvijas Sabiedriskais medijs**

Recenzētā pārraide/sadaļa: **Eiropas čempionāts basketbolā, LSM.LV speciālā sadaļa “Eurobasket 2025”** <https://www.lsm.lv/eiropas-cempinats-basketbola-2025/>

Recenzēto satura vienību skaits/ilgums: -

Recenzēto satura vienību pārraidīšanas/publicēšanas datums/-i: **27.08.2025. – 15.09.2025.**

1.Vērtējums

1.1. Atbilstība sabiedriskā elektroniskā plašsaziņas līdzekļa stratēģiskajam mērķim atbilstoši Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu un to pārvaldības likumam un sabiedriskā pasūtījuma gada plāna uzdevumiem.

Atbilst
Tā kā esmu šādu sadaļu pionieris Latvijā (ar manu iniciatīvu “Delfi” savulaik sāka un vēlāk citi mediji pārņēma), tad man ir vieglāk vērtēt, bet arī kritizēt. Šāda veida sadaļas ir nepieciešamas uz lielajiem sabiedriskajiem notikumiem – ne tikai vēlēšanas vai Dziesmu un deju svētki, bet arī sporta pasākums. Patīkami, ka LSM šo dara sporta pasākumos, jo tas ir rīks, kā lietotājam ērti un viegli tikt pie nepieciešamās informācijas. Tāpēc uzskatu, ka šāda sadaļa pilnībā atbilst 1.1. punktā minētajām prasībām un uzdevumiem. Ieteiktu daudz ieguldīties, koncentrēties (redakcionāli, finansiāli, resursu ziņā, utt.) šādu sadaļu izveidē pirms lielajiem pasākumiem, jo šāda sadaļa ir pamats kopējai informācijas pasniegšanai. Ja sadaļā nebūs strukturālas kārtības un tā nebūs ērta lietotājam, tad arī atsevišķām ziņām nebūs tā pienesum kopējā “katlā”.

1.2. Atbilstība programmas vai pakalpojuma pozicionējumam, žanra kritērijiem.

Atbilst
Pasaulē mediji jau gadu desmitiem piekropj šādu informācijas pasniegšanas veidu, kā speciālās sadaļas. Tas ir ļoti specifisks žurnālistikas veids (on-line medijam). Sarežģīts, complicēts. Bet nepieciešams un pilnībā atbilstošs visiem uzdevumiem, mērķiem, utt.

1.3. Atbilstība žurnālistikas izcilības un visaugstākajiem starptautiskajiem profesijas un kvalitātes standartiem, kas iekļauti redakcionālajās vadlīnijās, medija rīcības un ētikas kodeksā.

Atbilst.
Kopējais fons atbilst prasībām, arī starptautiskā līmenī šāda sadaļa ir ļoti augstā līmenī. Ir viena nianse pie video sadaļas – sabiedriskais medijs liek starptautiskās federācijas FIBA video kā embed. Bet tur automātiski parādās buukmeikeru kantora reklāma kā titulbilde. Sabiedriskā medija sadaļā tas radīja divdomīgu situāciju,

turklāt atklāti redzama bukmeikeru reklāma, kas Latvijā ir liegta. Šis riska faktors nebija izvērtēts, kad tika ievietots pirmais video.
--

1.4. Atbilstība principam, ka sabiedriskais elektroniskais plašsaziņas līdzeklis nodrošina savu pakalpojumu pieejamību cilvēkiem ar invaliditāti.

Nav vērtējuma

Mans uzskats, ka sadaļa nav vērtējama šajā kontekstā. Ja ņemam vērā, ka LTV ir sižeti ar surdotulkojumu, tad šādi tiek integrēta viena grupa ar cilvēkiem ar invaliditāti. Tomēr surdotulkojuma raidījumu sižetus par “Eurobasket” šajā sadaļā es īsti neatradu.
--

1.5. Atbilstība principam, ka sabiedriskais elektroniskais plašsaziņas līdzeklis nodrošina viedokļu daudzveidību un savā darbībā ievēro objektivitāti, pienācīgu precizitāti un neitralitāti.

Daļēji atbilst.

Bija dažādi viedokļi šajā sadaļā, bet atsevišķi LTV sižeti prasījās lielāka kritika par notiekošo. Novēroju diezgan lielu pietāti pret rīkotājiem LTV raidījumos, līdz ar to nebija neitralitātes. Piemēram, LBS ģenerāls sekretārs tiešraidē netika izjautāts, kādēļ Latvijas žurnālistam atņēma akreditāciju par kritisku rakstu. Kritikas trūkums ir problēma LTV sporta sižetos ne vienu vien gadu, jo ir kaut kādas bailes pret intervējamo, ka vēlāk netiks pie informācijas. Līdz ar to ir piesardzība. Turklāt grib uzturēt draudzīgas attiecības ar sportistiem, kas nedrīkst veidoties žurnālistam.

1.6. Atbilstība principam, ka sabiedriskais elektroniskais plašsaziņas līdzeklis stiprina vispārēju cieņu pret dažādām sabiedrības grupām, veicina to savstarpējo aizspriedumu mazināšanos, dzimumu līdztiesību un vienlīdzīgu attieksmi pret visiem sabiedrības locekļiem.

Atbilst.

Sadaļā nenovēroju, ka kāda sabiedrības grupa būtu ignorēta vai izcelta. Ir līdzsvars un šāda veida informācijā pat neredzu, kā var mazināt aizspriedumus vai tieši otrādi – palielināt kādu plaisu starp sabiedrības grupām.
--

1.7. Atbilstība principam, ka sabiedriskais elektroniskais plašsaziņas līdzeklis ņem vērā Latvijas sabiedrības daudzveidību sociālajā, ekonomiskajā, reģionālajā, izglītības, kultūras un reliģijas, kā arī citādā ziņā un respektē cilvēka tiesības un pamatbrīvības.

Atbilst.

Nenovēroju, ka kādā informācijas pasniegšanas veidā tiktu ierobežotas kādas cilvēku grupas tiesības vai cilvēka pamatbrīvība.

1.8. Atbilstība principam, ka sabiedriskais elektroniskais plašsaziņas līdzeklis sniedz informāciju par valstī un pasaulē aktuālām norisēm, piedāvājot to padziļinātu izpēti un analīzi.

Atbilst.
Pilnībā atbilst, jo bija daudzpusīga, padziļinātas informācijas pasniegšana. Jāņem vērā resursu pieejamība un LSM sadrumstalotība (TV (kas vēl sadalās Sporta Studija un ziņu dienests), radio, sociāli, atsevišķi vēl LSM). Tāpēc kaut kāda informācija man pietrūka, kas manāma citos informācijas kanālos sociālajos tīklos, bet nav pašā sadaļā (pārsvarā Sporta Studijas kaut kādi sižeti vai Latvijas Radio integrēšana LSM.LV)

1.9. Atbilstība principam, ka sabiedriskais elektroniskais plašsaziņas līdzeklis izzina Latvijas sabiedrību un rosina auditorijas līdzdalību sabiedriski politiskajos, sociālajos, kultūras, sporta pasākumos un norisēs un veicina zināšanas, radošumu un izaugsmi.

Atbilst.
Ja ņem vērā visu LSM, tad tika aptvertas ļoti daudzas sabiedrības grupas. Centās iesaistīt visu Latvijas sabiedrību. Dažos jautājumos (īpaši runa par jauniešiem) prasījās nopietnāk un labāk sagatavoties lielajam notikumam, jo radās iespāids, ka “tiek atstrādāts” pasākums, jo “tā vajag”. Bez iedvesmas un intereses.

1.10. Satura nodrošināšana daudzveidīgās satura izplatīšanas platformās un platformu dažādības potenciāla izmantošana. (ja attiecināms)

Prasījās vairāk integrēt dažādas platformas. Piemēram, daži “Sporta Studijas” sižeti ir sadaļā, bet daži nav. Tas pats par Latvijas Radio. Savukārt sociālajos tīklos daudz kur vienkārši dublējas informācija. Kā minēju 1.8 punktā, LSM ir tik daudz informācijas pasniegšanas avotu, un šobrīd novēroju zināmu haosu starp visiem šiem kanāliem un ir grūti to visu informāciju apkopot un strukturēt. Tas attiecas ne tikai uz konkrēto basketbola turnīru, bet speciālajā sadaļā to varēja novērot. P.S. Es labi zinu, ko tas prasa no darbiniekiem, kad ir tik sadrumstalota un daudzpusīga informācija, kad nevar brīžiem saprast, ko pasniegt lietotājam un ko varbūt nevajag pasniegt. Tas prasa lielus cilvēku un laika resursus.

2. Rekomendācijas

2.1. Vai sabiedriskā pasūtījuma ietvaros būtu jāturpina (jāpaplašina, jāsašaurina) šāda satura nodrošināšana arī nākotnē?

Zinot uzstādījumus, šāda veida sadaļas ir obligāti nepieciešamas. Sadaļu apjoms ir jāpalielina, bet tas ir jautājums par resursiem. Ņemot vērā ļoti komplicēto sadaļu un informācijas plūsmu, jābūt atbildīgajam cilvēkam par tikai un vienīgi par sadaļu,
--

kuram nav jādomā par informācijas ievietošanu vai žurnālistu darba menedžēšanu. Šim cilvēkam būtu jādomā tikai un vienīgi par sadaļu – kā, ko un kurā brīdī pasniegt lietotājam. Varbūt tāds ir, bet man neradās tāds iespaids. Noteikti ir jāpiesaista papildus resursi uz konkrēto periodu, jo informācijas apjoms pieaug nenormāli. Ja ir vēlme “audzēt muskuļus”, tad jārēķinās ar ieguldījumu.

2.2.Vai projekta realizēšanai būtu nepieciešami kādi profesionālie redakcionālās prakses un satura uzlabojumi? Ja jā, kādi?

Nepieciešams visām iesaistītajām pusēm – radio, TV, LSM.lv, Pieci.lv, citi soctīkli – lielu sapulci un izrunāt konkrētas darbības lietas. Izrunāt visu funkciju pielietojamību. Dažām nodaļām tas arī būtu informatīvi – piemēram, Sporta Studija zina, ka “16+” nosedz kādu sfēru, tad “PlusAudzis” atkal nosedz citu spektru, bet Latvijas Radio darbojas citā jomā. Cik zinu, šī sadarbība starp visām tagad jau apvienotā medija struktūrām klibo un katrs sevi uzskata par atsevišķu mediju (LSM, radio, TV).

2.3.Papildu secinājumi un rekomendācijas.

Parasti esmu kritiķis (uzskatu, ka pamatota kritika ir ceļš uz attīstību). Pēc šī turnīra atbildīgajiem detalizēti ir jāiziet cauri visai sadaļai un kritiski jāizvērtē (nemeklējot vainīgos, bet domājot par uzlabojumiem). Jāuzlabo sadaļas funkcionalitāte (pie rezultātiem, piemēram, salinkošana uz konkrēto rakstu – sadaļā “spēļu kalendārs” nav salinkots ar konkrētām spēlēm, kaut vai Latvijas spēlēm. Spēlētāju profili prasījās detalizētāki. Ir sīkumi, bet šādas detaļas ikdienas lietotājam ir svarīgas pasākuma norises laikā.

Gatavojoties sadaļai, ir jāizvērtē riski. Augstāk jau minēju par bukmeikeru reklāmas parādīšanos. Joprojām to redzu video sadaļā. Nezinu, vai kāds šādam aspektam pievērsa uzmanību. Līdzīgi sacensību laikā ir “jāizķer” dažādas nepilnības un tās jāņem vērā nākamajās reizēs. Ticu, ka kaut kas līdzīgs tiek jau darīts.

Kopumā – ļoti labs, pievilcīgs produkts. Zinot citu mediju resursus, noteikti labākais produkts Latvijā. Bet ir vieta uzlabojumiem. Jā, jautājums par naudas un cilvēku resursiem, bet ar to allaž jārēķinās, ja ir vēlme kaut ko uzlabot. Īsumā – man liekas, ka var vēl labāk (lai gan ir ļoti labi).